

שאלון בחינה

בנושא:

שבת

מועד:

חשוון התשפ"ה

סמל שאלון:

103.11.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד חשוון התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות שבת

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. השאלה והשכרה כלים ובהמה בשבת

- א. האם מותר להשאיל או להשכיר לגוי מונית בע"ש, והגוי יעבוד בה בשבת?
- ב. האם וכיצד מותר להשאיל או להשכיר בהמתו לנכרי בחודש תשרי? פרט ובאר כיצד ינהג בשבתות ובחגים שבחודש הני"ל?
- ג. אדם שיש לו חוות סוסים בבעלות משותפת עם הנכרי, האם יש דרך להפעיל את העסק גם ביום השבת?

2. שהיה וחזרה בשבת

- א. באלו אופנים ניתן להתיר 'שהיה' מערב שבת בתבשיל, ברר מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה?
- ב. מה הדין במקרה שהפלטה כבתה בשבת, והחמין הצטנן לגמרי, וקראו לנכרי על מנת שיעביר את החמין לפלטה של השכנים, האם נהגו כהוגן, ומה דין החמין? נמק!

ג. האם ובאלו תנאים יהיה מותר להדליק מיחם מים חשמלי בערב שבת סמוך לחשיכה, על מצב שבת, והמים יתחממו בשבת? ציין הדין לכתחילה ובדיעבד?

3. הטמנה

- א. האם מותר להטמין מאכל צונן, או מאכל שמונח בכלי ראשון שהוסר מע"ג האש והצטנן באופן שאין היד סולדת בו, או מאכל שהתבשל כל צרכו ומצטמק ורע לו?
- ב. האם מותר לתת מים ב'טרמוס' בשבת על מנת לשמור את חום המים? נמק.
- ג. ברר את המנהג שהקלו בהטמנת הקדירות מערב שבת על גבי הפלטה לדעת השו"ע והרמ"א?

4. פלג המנחה

- א. באיזה תנאי ניתן להדליק נרות מפלג המנחה? ומהו זמן פלג המנחה?
- ב. מי שקיבל עליו שבת בפלג המנחה האם רשאי לומר לאשתו או לחבירו לבשל עבורו מאכל לשבת?
- ג. מי שהתפלל בע"ש בפלג המנחה, האם רשאי לקדש ולאכול מיד ולסיים סעודתו מבעוד יום?

5. ממצוא חפצך ודבר דבר

- א. מהו שורש האיסור לקרוא בשטרי הדיוטות, והאם עיון בעלמא בכלל איסור זה?
- ב. האם איסור זה נאמר גם על קריאת שמות של רחובות ושלטי חוצות ועל הזמנות לאירועים ולשמחות? נמק!
- ג. באיזה אופן ניתן לשכור פועל בשבת לצורך מחר? ומדוע? ובאיזה אופן מותר לספר בשבת על תוכניותיו שהוא אמור לעשותן בשבת ימי המעשה? פרט.

6. מוקצה

- א. האם מותר לטלטל בשבת ספריה מלאה בספרים או סולם ממקום למקום בבית, או בחצר?
- ב. האם מותר למגיד שיעור להמחיש בדוגמאות בשיעורו בשבת בתשמישי הקדושה כדלהלן: תפילין, שופר, לולב, ואתרוג המיועד לסחורה?
- ג. האם נר של הבדלה חדש נחשב כמוקצה בשבת? והאם מותר לטלטל מכשיר טלפון נייד שמשמש בשבת כשיעון מעורר? בשעה שהוא מצלצל על מנת שלא יעיר את בני הבית?

7. מעשה שבת ובורר

- א. המבשל בשבת, האם מותר להנות מהמלאכה או מדמיה, ומה הדין אם נתערבה באחרים, ומה דין הקדירה?
- ב. ראובן ניגש ושתי שאלות בפיו: בידו יש בקבוק יין שיש בו שמרים, ובקבוק מים שהתערבו בו קיסמין ותולעים - האם ניתן לסננם ובמה? ובאלו תנאים? פרט.
- ג. האם מותר לשטוף או לשרות חסה וכרוב בדרכים הבאות: בהשריה, בשטיפה תחת זרם מים, כשהעלים בידו או במסננת?

8. רפואה ודיני יולדת בשבת

- א. מה הן ההגדרות ההלכתיות המתירות לחלל שבת עבור חולה ? פרט.
- ב. האם השבת הותרה אצל פיקו"נ או דחוי"מ, ומה הנפק"מ? הבא הוכחה לדבריך.
- ג. מאימתי ועד מתי נקראת יולדת על מנת לחלל עליה את השבת?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. באחד משבתות הקיץ בנך הזמין את חבריו לכיתה ליום הולדת שנערך בשבת בביתך, לאחר שאכלו ושנו הוציאו להם משחקים רבים ופיזרו אותם בבית ובעל הבית העלה מספר ספיקות הלכתיות לגבי כל האירוע.

1. האם מותר לחתוך עוגת יום הולדת שיש עליה כיתוב וציורים?
2. האם מותר לנפח בלונים בשבת?
3. האם מותר למיין את המשחקים ולהחזירם לארון?
4. האם מותר לגדול לפרק משחקי הרכבה כגון לגו ופאזל בשבת ולהחזירם למקומם?

10. בריאות וכושר בשבת

אדם המקפיד על בריאותו ומקפיד לעשות ריצה בת שעה כל בוקר מסביב לשכונה בה הוא גר, ולאחר ארוחת בוקר הוא מקפיד ללכת לבריכה, ופנה אליך במספר שאלות.

1. האם מותר לו לרוץ גם ביום השבת? והאם מותר לו לרוץ גם על הדשא שהוא חלק ממסלול הריצה שלו ?
2. האם מותר לו לשטוח את הבגד שהזיע בו לאחר הריצה?
3. האם מותר לו לשחות בשבת בבריכה כמעשהו בחול?

11. כמשיגה כשרות בבית מלון נשאלת מהטבח הראשי מספר שאלות בנושא הכנת המאכלים בשבת.

1. לצורך הכנת רוטב לאחד מהמנות הוא נזקק לתת מעט קמח/ קמח מצה ברוטב מסויים, על מנת לעשותו סמיך, האם הדבר מותר בשבת?
2. האם מותר לעשות כדורי שוקולד בשבת שנעשים מעוגה ושברי בסקוויט וקוקוס?
3. האם מותר לחתוך תפוחי אדמה וגזר, דק דק, ולערבם עם מיונז?

12. טיפול בבעלי חיים בשבת

באחד משבתות הקיץ התארחת במושב בדרום, וכיבדו אותך במסירת שיעור בהלכות שבת, ובחרת ללמד סידן שט"ז, ועלו מפי בני המושב מספר שאלות הנוגעות לטיפול בבעלי חיים בשבת:

- א. פרעושים שנמצאים בבית או על גוף האדם, האם ובאיזה דרך ניתן להסירם? וכיצד מתמודדים עם נחש ועקרב בשבת?
- ב. סוס או פרה או תרנגולת שברחו האם ובאיזה אופן ניתן להחזירם?
- ג. פרה שמתה בשבת האם מותר לחותכה ולהאכילה לכלבים?